

**UCHWAŁA NR LXXXI/505/24
RADY POWIATU W KOSZALINIE**

z dnia 15 lutego 2024 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie
z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2023 rok**

Na podstawie art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.) oraz § 19 ust. 2 Statutu Powiatu Koszalińskiego przyjętego uchwałą Nr XXV/221/17 Rady Powiatu w Koszalinie z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Koszalińskiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2017 r. poz. 1311 i z 2018 r. poz. 5226) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie z efektów pracy organizatora za 2023 rok stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Zbigniew Grabarek

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOSZALINIE

**SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY
ZASTĘPCZEJ W 2023 ROKU**

Koszalin, luty 2024 r.

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOSZALINIE - SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ
PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2023 ROKU tel. 94 71 40 217; www.pcprkoszalin.pl; e-mail: pcpr.sekretariat@powiat.koszalin.pl

WPROWADZENIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie zgodnie z art. 76 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz na podstawie Zarządzenia Starosty Koszalińskiego Nr 31/2011 z dnia 19 września 2011 r. realizuje zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Koszalińskim. Organizacja prawidłowego wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej to główne zadanie realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie.

Działania PCPR ukierunkowane są na potrzeby i dobrostan powierzonych naszej opiece dzieci. Pracownicy PCPR wykazują zaangażowanie i profesjonalne, kreatywne podejście do realizowanych działań skutkujących zapewnieniem optymalnych warunków opieki i rozwoju dzieci pozbawionych właściwej opieki rodzin.

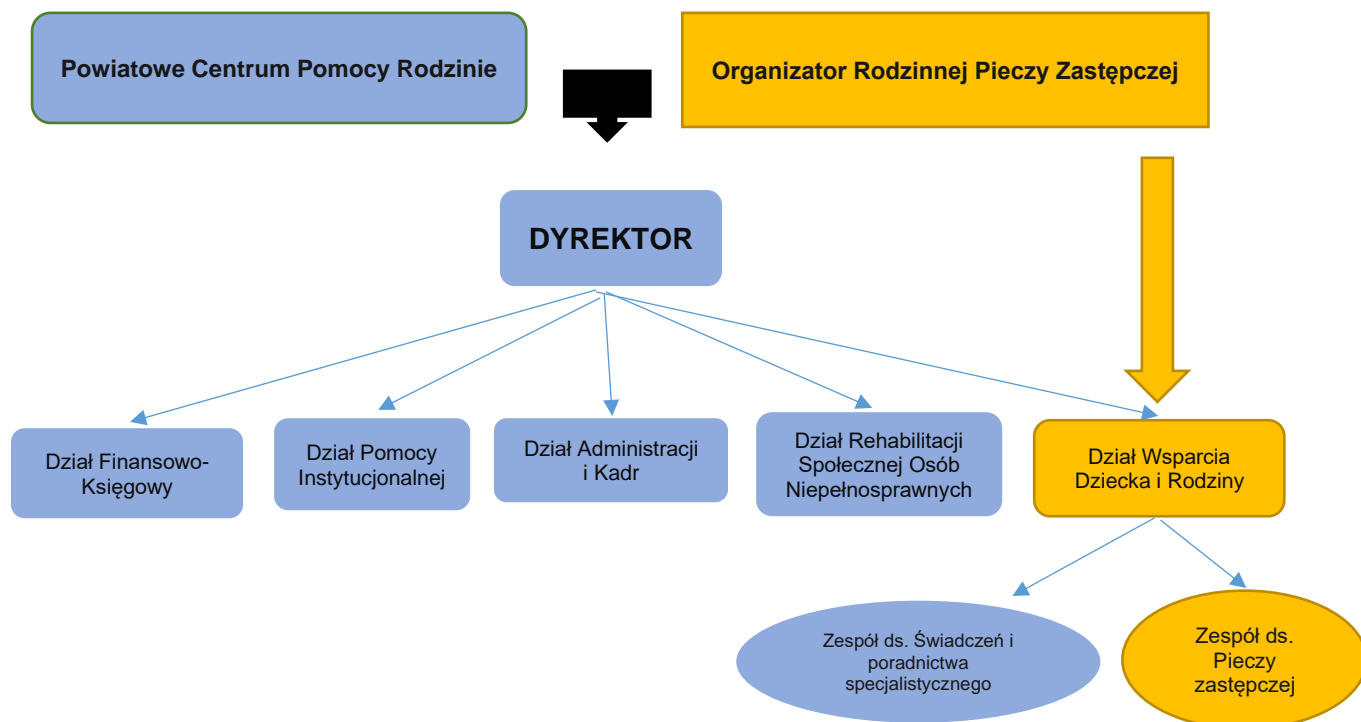
SPIS TREŚCI

1. Organizacja pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej	4
2. Rodzinna i Instytucjonalna Piecza Zastępcza	4
3. Usamodzielnianie wychowanków	7
4. Mieszkanie chronione	8
5. Ocena sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, oceny funkcjonowania rodziny zastępczej.....	8
6. Szkolenia	9
7. Realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023 – 2025.....	10
8. Informacje dodatkowe	11
9. Wnioski do dalszej pracy.....	13
10. Podsumowanie.....	15
11. Wykaz skrótów	15

1. ORGANIZACJA PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Schemat nr 1.

ORPZ w strukturze organizacyjnej PCPR w Koszalinie

W 2023r. w zespole ds. pieczy zastępczej zatrudnionych było 6 pracowników – 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 2 pracowników socjalnych oraz kierownik.

W roku sprawozdawczym wszystkie rodziny zastępcze z terenu Powiatu Koszalińskiego objęte były, zgodnie z art. 77 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, opieką organizatora rodzinnej pieczy zastępczej ze wskazaniem pracownika wyznaczonego do współpracy (koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej/pracownika socjalnego),.

Pracownicy zespołu ds. pieczy zastępczej na bieżąco współpracowali z pracownikami zespołu ds. świadczeń i poradnictwa specjalistycznego, w szczególności w zakresie przyznawania świadczeń pieniężnych rodzinom zastępczym.

2. RODZINNA I INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W Powiecie Koszalińskim (na dzień 31 grudnia 2023 r.) funkcjonowało:

- 7 rodzinnych domów dziecka (dla 53 dzieci);
- 2 zawodowe rodziny zastępcze (dla 5 dzieci).

Ponadto na terenie Powiatu Koszalińskiego funkcjonowały:

- 44 spokrewnione rodziny zastępcze (dla 57 dzieci);
- 23 niezawodowe rodziny zastępcze (dla 33 dzieci).

Ogółem na dzień 31.12.2023r. na terenie Powiatu Koszalińskiego funkcjonowało **69** rodzin zastępczych i **7** rodzinnych domów dziecka dla **148** dzieci i **20** pełnoletnich wychowanków pozostających w pieczy zastępczej.

W 2023 r., w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych **25** dzieci.

Schemat nr 2.

Rodzinna Piecza Zastępcza Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie (stan na dzień 31.12.2023 r.)

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w rodzinie zastępczej umieścić można do 3 dzieci, a w rodzinnym domu dziecka do 8 dzieci (wyjątek stanowią rodzeństwa). W związku z dużą liczbą dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, na wniosek rodzinnych domów dziecka zatrudnione zostały osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. W 2023 r. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zatrudnił 10 osób do pomocy w 7 rodzinnych domach dziecka.

ORPZ zapewniał pracę z rodzinami ukierunkowaną na powrót dzieci do rodziny naturalnej lub gdy było to niemożliwe, konsekwentnie dążył do przysposobienia wychowanków, umożliwiając i wspierając realizację planu pracy z rodziną zastępczą poprzez między innymi przygotowanie dzieci do:

- godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia;
- pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki;
- nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty;
- zdobywania umiejętności społecznych;
- nabycia umiejętności zaspokajania potrzeb emocjonalnych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, w celu przygotowania ich do opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej.

W wyniku intensywnej pracy ORPZ:

- 16 dzieci powróciło do rodzin biologicznych;
- 3 dzieci zostało przysposobionych;
- 9 wychowanków rozpoczęło proces usamodzielnienia.

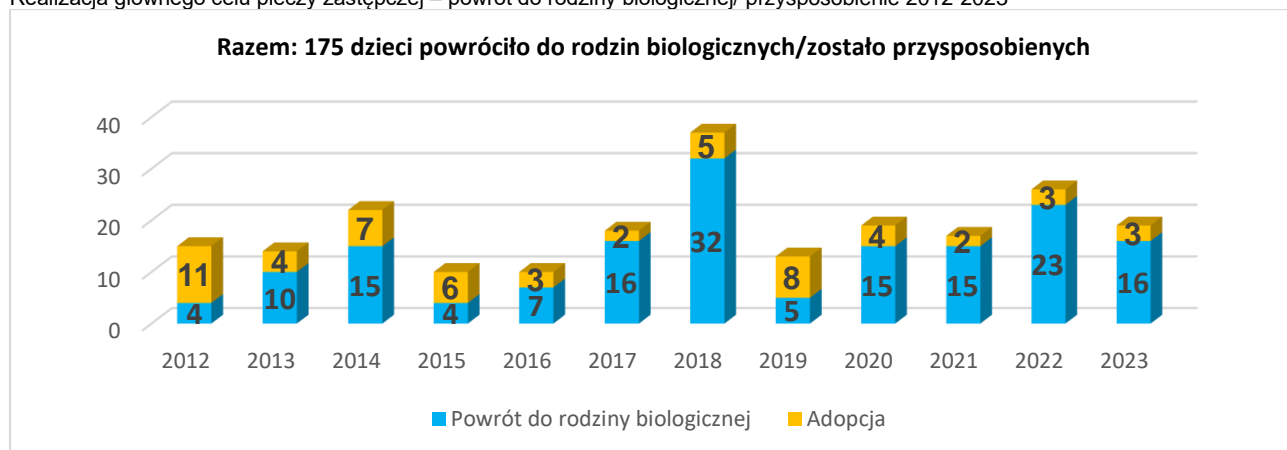
Ponadto w wyniku prac ukierunkowanych na optymalizację sytuacji dzieci:

- 2 dzieci z rodziny zastępczej niezawodowej zostało przeniesionych do innej rodziny niezawodowej;
- 1 dziecko z rodzinnego domu dziecka (pochodziło z innego powiatu) umieszczone zostało w placówce opiekuńczo – wychowawczej;
- 1 dziecko z domu pomocy społecznej umieszczone zostało w niezawodowej rodzinie zastępczej;
- 1 rodzina niezawodowa przekształciła się w rodzinny dom dziecka;
- 1 dziecko z niezawodowej rodziny zastępczej przeniesione zostało do rodziny zastępczej na terenie innego powiatu;
- 2 dzieci z zawodowej rodziny zastępczej przeniesione zostało do spokrewnionej rodziny zastępczej.

W 2023r. PCPR realizowało 61 porozumień w sprawie przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej/rodzinnego domu dziecka i ponoszenia wydatków na jego utrzymanie (w tym: 35 porozumień dochodowych – dzieci z innych powiatów przebywające na terenie Powiatu Koszalińskiego), 26 porozumień wydatkowych (dzieci pochodzące z Powiatu Koszalińskiego przebywające na terenie innego powiatu).

Wykres nr 1.

Realizacja głównego celu pieczy zastępczej – powrót do rodziny biologicznej/ przysposobienie 2012-2023

Źródło: opracowanie własne.

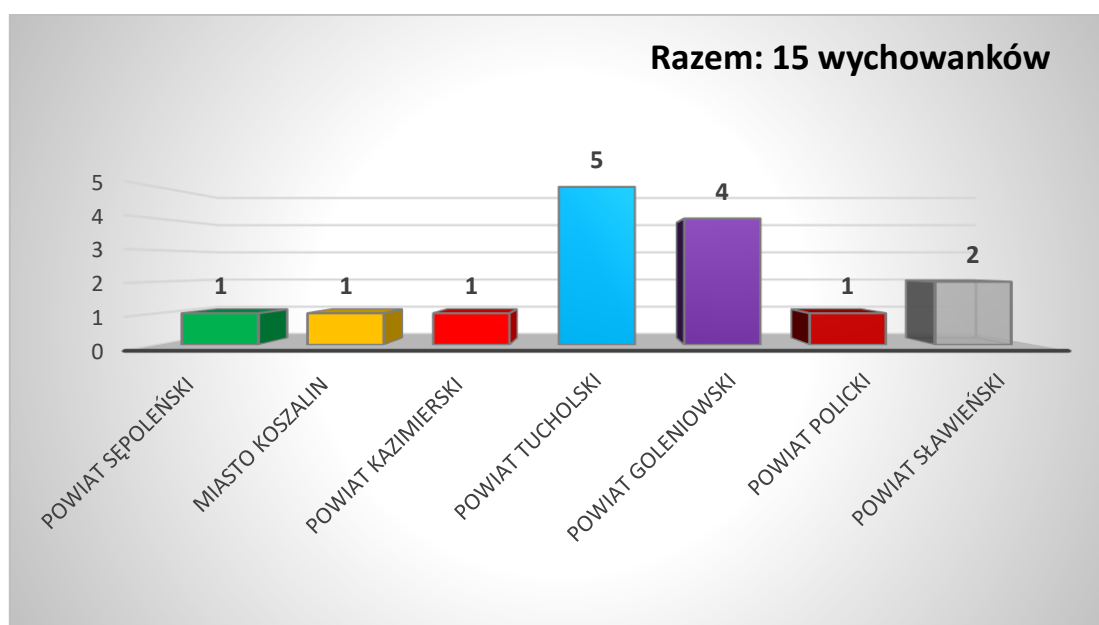
Powiat Koszaliński nie prowadzi placówki opiekuńczo – wychowawczej. Dzieci na podstawie postanowień sądu kierowane są do placówek na terenie innych powiatów. W 2023 r., w instytucjonalnej pieczy zastępczej umieszczono 1 wychowankę.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych, na terenie 7 innych powiatów, przebywało ogółem 17 dzieci pochodzących z terenu Powiatu Koszalińskiego, w tym jeden wychowanek w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej (indywidualne potrzeby dziecka przekraczały możliwości pieczy rodzinnej). Na dzień 31 grudnia 2023 r. w placówkach przebywało ogółem 15 wychowanków. W roku 2023 placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie innych powiatów opuściło 2 wychowanków.

ORPZ czyni wszelkie starania, aby dzieci umieszczane były w rodzinnej, a nie instytucjonalnej pieczy zastępczej, zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji.

Wykres nr 2.

Liczba dzieci pochodzących z Powiatu Koszalińskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.

Źródło: opracowanie własne

W 2023r. PCPR realizowało 17 porozumień w sprawie warunków i sposobu przekazywania środków finansowych na wydatki związane z utrzymaniem wychowanków pochodzących z terenu Powiatu Koszalińskiego, a przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innego powiatu.

3. USAMODZIELNIANIE WYCHOWANKÓW

W roku 2023 z pomocy ORPZ skorzystało 18 usamodzielnianych wychowanków z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz 3 z placówek opiekuńczo – wychowawczych. Ponadto 10 wychowanków otrzymało pomoc na zagospodarowanie. Z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie skorzystało 9 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej ORPZ w ramach nadzoru, kontroli i wspierania realizacji programów usamodzielniania spotykali się indywidualnie z usamodzielnianymi wychowankami i opiekunami ich procesu usamodzielniania. Celem spotkań było przekazanie niezbędnych informacji dotyczących prawidłowego przebiegu planowanego procesu usamodzielniania. Praca z usamodzielnianymi wychowankami oparta była na opracowanych przez ORPZ - PCPR w Koszalinie drukach Indywidualnego Programu Usamodzielniania oraz drukach modyfikacji IPU.

Wszystkie podjęte działania miały na celu wsparcie wychowanków w trudnym procesie usamodzielniania. Dzięki wszechstronnemu działaniu specjalistów i kompleksowemu stosowaniu instrumentów aktywnej integracji - młodzi ludzie otrzymali szansę na lepszy, przemyślany i świadomy start w dorosłość.

W roku 2023 proces usamodzielniania rozpoczęło 10 wychowanków pieczy zastępczej.

4. MIESZKANIE CHRONIONE

Mieszkanie chronione to forma wsparcia w procesie usamodzielniania. Daje możliwość realizacji celów zawartych w IPU każdego usamodzielnianego, o którym mowa jest w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Mieszkanie chronione posiada charakter treningowy, którego celem jest przygotowanie osoby w nim przebywającej do samodzielnego życia. Celem tej formy wsparcia jest wspieranie samodzielności i odpowiedzialności.

Z uwagi na wymogi standaryzacyjne, określone w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych, w mieszkaniu jednocześnie może zamieszkiwać do 3 wychowanków. W roku 2023 żaden usamodzielniany wychowanek nie skorzystał z mieszkania.

Z dniem 1 listopada 2023 r. weszła w życie zmiana ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.), na mocy której art. 53 otrzymał nowe brzmienie. Zgodnie z powyższym nastąpiła zmiana nazewnictwa mieszkania chronionego na mieszkanie treningowe.

Realizując ustawowy zapis, w dniu 22 grudnia 2023 r. Zarząd Powiatu w Koszalinie podjął Uchwałę Nr 747/2023 w sprawie wyrażenia zgody na korzystanie z pomieszczenia mieszkalnego w Domu Pomocy Społecznej w Mielnie na potrzeby prowadzenia mieszkania treningowego.

5. OCENY SYTUACJI DZIECKA PRZEBYWAJĄCEGO W PIECZY ZASTĘPCZEJ, OCENY FUNKCJONOWANIA RODZINY ZASTĘPCZEJ

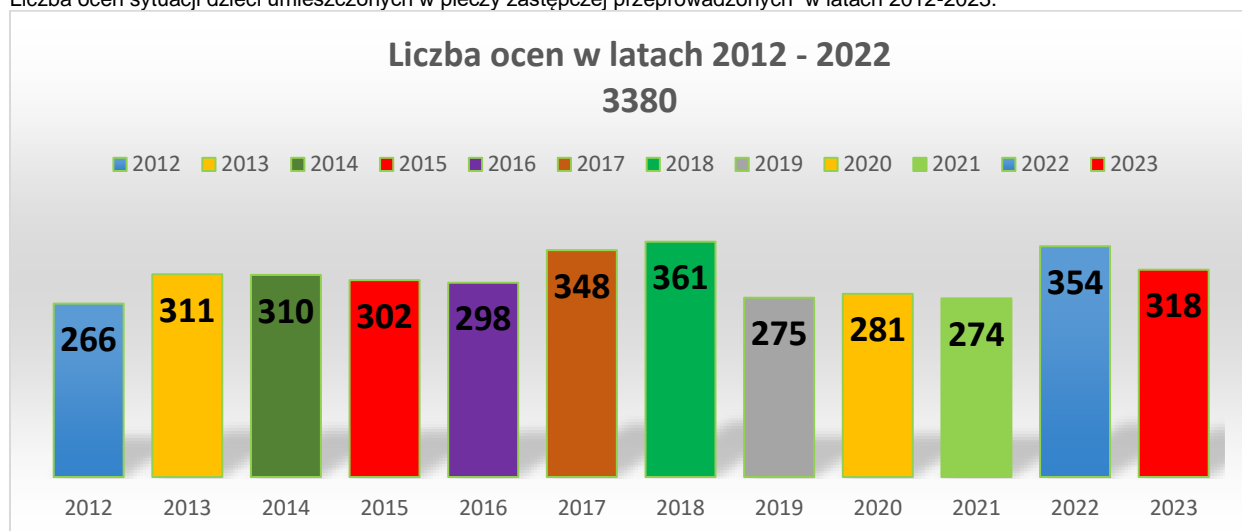
ORPZ ma obowiązek przeprowadzania cyklicznej oceny sytuacji dziecka. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ocena odbywa się nie rzadziej niż co trzy miesiące w przypadku dzieci do 3 roku życia oraz raz na sześć miesięcy w przypadku dzieci starszych.

W spotkaniach zespołów ds. okresowej oceny dziecka uczestniczyły rodziny zastępcze oraz:

- ORPZ – psycholog, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny, pedagog, kierownik i dyrektor pccpr;
- przedstawiciele placówek oświatowych;
- przedstawiciele placówek służby zdrowia;
- przedstawiciele Publicznego Ośrodka Adopcyjnego w Koszalinie;
- przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej;
- rodzice biologiczni oraz inni członkowie rodziny;
- inne instytucje i osoby - zgodnie z indywidualną sytuacją dziecka.

Wykres nr 4.

Liczba ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej przeprowadzonych w latach 2012-2023.

Źródło: Opracowanie własne

W roku 2023 przeprowadzono 318 okresowych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Ponadto (zgodnie z zapisami ustawy) sporządzano sprawozdania do sądu z funkcjonowania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Takich sprawozdań przekazano do Sądu Rodzinnego – 201.

Zgodnie z art. 134 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ORPZ corocznie dokonuje oceny rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka pomimo, że ustawodawca dopuszcza dokonanie oceny nie rzadziej niż raz na 3 lata. W 2023 roku dokonano oceny 56 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

6. SZKOLENIA

Do zadań ORPZ należy organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, a także dla już funkcjonujących rodzin zastępczych.

W celu zapewnienia prawidłowej organizacji pieczy zastępczej przez cały rok prowadzono kampanię na rzecz pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych między innymi poprzez umieszczanie informacji w lokalnych mediach, przesyłanie informacji do ośrodków pomocy

społecznej, umieszczanie informacji na tablicach ogłoszeń w siedzibie PCPR, ośrodka adopcyjnego, w szkołach, kościołach i innych instytucjach publicznych. Wszelkie informacje zamieszczane były również na stronie internetowej (<http://pcprkoszalin.pl/>). Na bieżąco publikowane były materiały związane z wymogami kwalifikacyjnymi kandydatów na rodziny zastępcze oraz zaproszenia do pełnienia tej funkcji. Idea rodzicielstwa zastępczego propagowana jest także w mediach (prasa – m. in. Głos Koszaliński, Tygodnik Miasto, radio – Radio Koszalin, Eska i telewizja – TV Max), gdzie podczas wystąpień podawane są informacje o trwającym naborze dla kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pełnienie funkcji rodziny zastępczej (w każdej formie) może być powierzone małżonkom lub osobie niepozostającej w związku małżeńskim, jeżeli kandydaci spełniają ustawowe warunki. Okoliczności te ustala PCPR w Koszalinie na podstawie analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej. Dodatkowo każdorazowo wszyscy kandydaci są sprawdzani, czy nie figurują w rejestrach – w tym z dostępem ograniczonym sprawców przestępstw na tle seksualnym. Sporządzana jest także diagnoza pedagogiczna i psychologiczna. Przed zaproszeniem kandydatów do uczestnictwa w szkoleniu, przeprowadzana była wstępna akceptacja pod względem spełniania warunków ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W roku 2023 PCPR w Koszalinie, rodziny przeszkolone były przez:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie w okresie od 25 stycznia do 27 stycznia;
- Ośrodek Adopcyjny Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej z siedzibą w Szczecinie w okresie od 22 kwietnia do 27 maja i w okresie od 4 listopada do 26 listopada;
- Publiczny Ośrodek Adopcyjny w Koszalinie w okresie od 19 czerwca do 7 lipca.

Liczba przeszkolonych osób wynosi 13 (6 rodzin).

Po spełnieniu wymogów ustawowych omawianych na spotkaniu przez specjalistów, wydawane jest zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz potwierdzenie spełnienia warunków określonych w art. 42 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2023 r. wydano 10 zaświadczeń kwalifikacyjnych (dla 6 rodzin) co wiązało się z wpisem tych osób do rejestru osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

7. REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2023-2025

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem własnym powiatu jest opracowanie i realizacja trzyletniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Uchwałą Nr LXII/399/22 Rady Powiatu w Koszalinie z dnia 15 grudnia 2022 r. został przyjęty „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023-2025”. Jest to 5 z kolei program.

Głównym celem Programu jest zapewnienie dzieciom umieszczanym w pieczy zastępczej opieki poprzez budowę zintegrowanego systemu pieczy zastępczej i zapewnienie rodzinom zastępczym profesjonalnego wsparcia. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji programu niezwykle ważne było, aby w jego realizację włączały się różne podmioty i instytucje. Realizatorami „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej” w Powiecie Koszalińskim byli: Starostwo Powiatowe w Koszalinie, PCPR w Koszalinie, ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Koszalińskiego, policja, straż graniczna, uczelnie, sądy, prokuratura, placówki oświatowe, placówki opiekuńczo-wychowawcze, poradnie psychologiczno – pedagogiczne, ośrodki adopcyjne, organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny, rodziny zastępcze i pomocowe oraz inne instytucje i służby. Omawiany Program, w związku z obowiązkiem nałożonym przez ustawodawcę, zgodnie z art.180 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa limit zawodowych rodzin zastępczych, który na lata 2023 – 2025 ustalony został w następujący sposób:

- 2023 r. – 2 rodziny;
- 2024 r. – 3 rodziny;
- 2025 r. – 3 rodziny.

Limit rodzin zastępczych nie uwzględnia rodzinnych domów dziecka, które w Powiecie Koszalińskim stanowią istotne zabezpieczenie miejsc dla rodzinnej pieczy zastępczej. Należy pamiętać, że utworzenie nowych rodzin zastępczych zawodowych możliwe jest dzięki spełnieniu określonych wymogów, tj. posiadania dodatkowych kwalifikacji i wymagań, stażu rodziny zastępczej, pozytywnej opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W Powiecie Koszalińskim funkcjonują tylko 2 rodziny zawodowe. Wynika to m.in. z tego, że w związku z koniecznością zwiększenia liczby miejsc w pieczy zastępczej, rodziny zastępcze przekształcane są w rodzinne domy dziecka (ich liczba nie jest określana w programie). W ramach realizacji programu podejmowane są wszystkie działania na rzecz rodzin zastępczych, przebywających w nich dzieci i wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych. Na bieżąco dostosowywane są działania do indywidualnych potrzeb wychowanków i rodzin.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie jako ORPZ na bieżąco realizowało zawarte w Programie cele przyczyniając się do poprawy jakości pieczy zastępczej (m.in. poprzez edukację rodzin zastępczych i instytucji pracujących z rodzinami, promocję rodzicielstwa zastępczego, integrację z mieszkańcami powiatu).

8. INFORMACJE DODATKOWE

8.1 Akademia Przyszłości – Zadanie Klubu Rodzica Zastępczego

W roku 2023 Liderzy Klubu Rodzica Zastępczego spotykali się systematycznie z rodzinami zastępczymi z Powiatu Koszalińskiego w ramach Klubu korzystając ze wsparcia Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej i PCPR.

8.2 Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży

W roku 2023 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie kontynuowało realizację Projektu „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży” nr RPZP.07.06.00-32-K029/20 współfinansowanego z Budżetu Państwa oraz ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania VII Osi priorytetowej: Włączenie społeczne, Działanie 7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. Projekt realizowany był przez Województwo Zachodniopomorskie (Lider Partnerstwa) wspólnie z partnerami projektu: Powiatem Stargardzkim, Powiatem Goleniowskim, Powiatem Kołobrzeskim, Powiatem Sławieńskim, Powiatem Szczecineckim, Powiatem Wałeckim oraz Gminą Miasto Koszalin. Termin realizacji projektu był do 31 października 2023 r.

Celem głównym projektu było zwiększenie usług społecznych, środowiskowych i opiekuńczych przez wspieranie rodzin zastępczych w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych, podniesienie kompetencji rodzicielskich oraz społecznych dzieci i młodzieży zmierzające do wzmocnienia umiejętności adaptacyjnych, wykorzystywania zasobów własnych i środowiska celem radzenia sobie z kryzysem. Projekt wspiera rodzinę, wzmacnia jej kompetencje jako całość w oparciu o pracę z rodzicami i dziećmi.

W ramach ww. Projektu udzielono: 1710 porad dla 462 osób (w tym: 200 porad psychologicznych, 50 porad prawnych, 200 porad rodzinnych, 150 porad dietetycznych, 400 porad logopedycznych, 400 treningów Biofeedback, 150 rodzinnych warsztatów kulinarnych, 80 warsztatów wielkanocnych, 80 warsztatów jesiennych).

W ramach realizacji ww. projektu PCPR podjęło również działania na rzecz uczestników w zakresie: współpracy i komunikacji w rodzinie, budowania relacji pomiędzy dziećmi a rodzicami /opiekunami, pokazywania alternatywnych form spędzania wolnego czasu, wzrostu kompetencji społecznych, rozwijania sfery emocjonalnej poprzez udział w:

- sesjach fotograficznych z dziećmi w plenerze – fotografia terapeutyczna – zdjęcie formą wyrażania emocji - 20 rodzin;
- trzech jednodniowych wyjazdach edukacyjno-wspierających rodzinę do Trójmiasta - 120 osób;
- zajęciach z Alpakoterapii - 40 osób.

8.3 Rodzina bez Przemocy

W roku 2023 PCPR w Koszalinie realizując zadanie określone w art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej prowadziło specjalistyczne poradnictwo. Realizowało także Powiatowy Program Profilaktyczny „Rodzina bez Przemocy”, który opracowany został na lata 2019 – 2022. Celem głównym działań było zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego w Powiecie Koszalińskim dla osób z rodzin dotkniętych przemocą ze szczególnym uwzględnieniem dzieci.

W każdy wtorek i czwartek, w godzinach 10.00 – 14.00 pracownik merytoryczny oraz kierownik Działu Wsparcia Dziecka i Rodziny pełnili dyżury, podczas których udzielali informacji, porad socjalnych i pedagogicznych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie w ramach wykonywania ustawowych zadań udzieliło:

- 33 porady dla 33 osób udzielone przez merytorycznego pracownika Działu Pomocy Instytucjonalnej;
- 124 porad psychologicznych dla 50 osób objętych wsparciem w ramach poradnictwa specjalistycznego;
- 5 porad psychologicznych dla 11 osób w ramach interwencji kryzysowej.

Poradnictwo świadczone było także w ramach projektu „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży”, w którym udzielana była pomoc psychologa, radcy prawnego, pedagoga – terapeuty rodzinnego, dietetyka, logopedy. Dodatkowo uczestnicy brali udział w rodzinnych warsztatach kulinarnych, warsztatach wielkanocnych, jesiennych, sesji fotograficznej (terapeutycznej), alpakterapii oraz treningach Biofeedback.

9. WNIOSKI DO DALSZEJ PRACY

W trosce o prawidłowe, profesjonalne funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Koszalińskim – a co za tym idzie zapewnienie najwyższej jakości opieki i wsparcia dzieciom umieszczonym w pieczy rodzinnej w dalszej pracy ORPZ należy uwzględnić:

- realizację Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023 – 2025;
- kontynuację możliwości wspólnych wyjazdów w środowisko 2 pracowników (względy bezpieczeństwa i lepszej znajomości rodzin);
- sporządzanie opinii o kandydatach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej przez co najmniej 2 pracowników ORPZ;
- zatrudnianie specjalistów zgodnie z pojawiającymi się potrzebami;
- prowadzenie cyklicznych, profesjonalnych kampanii społecznych, adresowanych do potencjalnych kandydatów na rodziny zastępcze z wykorzystaniem możliwości kampanii w mediach społecznościowych i on-line;
- współpracę z Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Koszalińskiego ukierunkowaną na edukację i interwencję socjalną wobec rodzin zagrożonych lub dotkniętych odebraniem i umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej;
- promocję i upowszechnianie właściwych postaw rodzicielskich;
- zwiększenie lub co najmniej utrzymanie stanu zatrudnienia pracowników zespołu ds. pieczy zastępczej na dotychczasowym poziomie;
- podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi wolontariatu na rzecz pracy z rodzinami zastępczymi oraz dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej;
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego;

- dalsze aplikowanie o środki zewnętrzne w celu zwiększenia oferty kierowanej do rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych;
- poprawę komunikacji na linii szkoła – rodzic zastępczy, zwłaszcza w sytuacjach, gdy deficyty rozwojowe i edukacyjne umieszczonych dzieci wymagają większego zaangażowania niż standardowe działania;
- ułatwienie kontaktów na linii miejscowy ośrodek pomocy społecznej – rodzice zastępczy w sytuacjach wymagających udzielania pomocy wynikającej z realizowanych przez ośrodki zadań z zakresu pomocy społecznej (przemoc, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność);
- motywowanie rodziców zastępczych do korzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego w ramach programów realizowanych przez PCPR w Koszalinie, czy udzielanego przez Powiatową Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną i Miejską Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Koszalinie;
- informowanie o zmianach w przepisach mogących mieć wpływ na funkcjonowanie rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci (nie tylko z zakresu pomocy społecznej);
- dalsze doskonalenie kompetencji i umiejętności pracowników zespołu ds. pieczy zastępczej,
- kontynuowanie cyklicznych spotkań rodzin zastępczych zawodowych;
- rozwijanie systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe;
- propagowanie idei rodzinnej pieczy zastępczej;
- dokonywanie oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat, nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy;
- coroczne dokonywanie ocen rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka.

Z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, PCPR w Koszalinie począwszy od 2007 r. organizuje piknik integracyjny dla rodzin zastępczych pod nazwą „Rodzinalia”. Impreza organizowana jest w ramach środków własnych PCPR w Koszalinie oraz środków pozyskanych w ramach projektów. W „Rodzinaliach” co roku bierze udział około 300 uczestników, w tym: rodziny zastępcze, ich własne dzieci i dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych, usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, inni zaproszeni goście. W roku 2023 „Rodzinalia” odbyły się 16 września 2023 r. na terenie Domu Pomocy Społecznej w Nowych Bielicach.

PCPR w Koszalinie jako ORPZ realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pozyskując dodatkowe środki na zadania ustawowe oraz aktywizację rodzin zastępczych w kierunku działań na rzecz powrotu dzieci do rodzin naturalnych. Organizator dokłada wszelkich starań, aby proces deinstytucjonalizacji i podnoszenia jakości rodzinnej pieczy zastępczej poprzez zapewnienia dzieciom rodzinnych warunków wychowania traktowany był priorytetowo i realizowany był dla dobra dziecka.

W ocenie ORPZ przewlekłość postępowań sądowych w niektórych przypadkach utrudnia powrót dzieci do rodzin naturalnych, a czasami też uniemożliwia szansę dzieci na przysposobienie.

10. PODSUMOWANIE

Praca z dziećmi, które w wyniku wielu różnych nieprawidłowości występujących w rodzinie naturalnej muszą funkcjonować poza jej strukturą nigdy nie jest łatwa, stąd tak ważne jest kto i w jaki sposób opiekuje się tak mocno skrzywdzonym przez najbliższych dzieckiem. Rodzicielstwo zastępcze to ogromna odpowiedzialność i ogromny trud przez 24 godziny na dobę – bez świąt i przerw weekendowych. Nakłada to olbrzymi ciężar odpowiedzialności za szeroko pojmowaną jakość świadczonej opieki nad dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej również na ORPZ, co nie jest łatwe przy praktycznie zerowym zainteresowaniu pełnieniem roli rodzica zastępczego w całej Polsce.

11. Wykaz skrótów

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

ORPZ, Organizator – Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

RZ – Rodzina Zastępcza

RDD – Rodzinny Dom Dziecka

KRPZ – Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

IPU – Indywidualny Program Usamodzielnienia

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Koszalinie, przedstawia Staroście i Radzie Powiatu coroczne sprawozdanie z efektów pracy.

W związku z powyższym wnosi się o przyjęcie wyżej wymienionego sprawozdania.